

Imitació de l'home - Ferran Toutain.

Per escriure *Imitació de l'home*, Ferran Toutain (Barcelona, 1956) ha triat un aspecte que el fascina des de la infantesa i l'ha examinat des de perspectives que no solen trobar-se en un mateix llibre: la literatura i la ciència, però també l'observació i l'autobiografia. El resultat no és –no pretén ser-ho- una obra exhaustiva, sinó una aproximació rigorosa i alhora personal: un llibre irrepetible. L'autor agafa la imitació i no la deixa anar fins que no li ha extret un bon nombre de capes de significació.

Seguint Witold Gombrowicz, Toutain considera que “ser home significa imitar l'home”. Les màscares ens fan humans. Tant si en som conscients com si no -també si en volem fugir-, no podem deixar de seguir models establerts: de gestos, d'indumentàries, d'ideologies. Per il·lustrar-ho, Toutain recorre a Robert Musil, a William Shakespeare, a Marcel Proust. I també a Aristòtil, Pascal i Erasme de Rotterdam, entre molts altres. *Imitació de l'home* no és un entreteniment divagatiu, ni tampoc aspira a documentar totes les afirmacions que inclou, sinó que compleix les regles de l'assaig: investiga, reflexiona, s'aproxima, tempteja, però també s'indigna, vitupera, s'esplaia i riu. Els tons, com les aproximacions, varien al llarg del llibre i li imprimeixen un ritme singular.

La tercera part se centra en les ideologies, en l'estupidesa, en els “plaers de ramat”. Sense que comporti un tall respecte de les dues parts anteriors, s'hi accentua la voluntat polemica de l'autor, que es refereix a “el fonamentalisme naturalista de l'esquerra contemporània” i conclou que “El nostre món és el resultat d'un compromís entre el món de Bouvard i Pécuchet i el món del 68”.

La quarta i última part explora l'humor i l'art contemporani, tantes vegades units i no sempre de manera voluntària. Ferran Toutain demostra que, a partir d'un tema transversal com la imitació –que té components morals, estètics, socials...- es pot analitzar qualsevol aspecte de la societat, des del trotskisme universitari dels anys setanta fins al llenguatge políticament correcte.

Imitació de l'home s'adreça a qualsevol lector que tingui curiositat sobre el funcionament de la societat, però resulta recomanable sobretot a educadors, sociòlegs i gestors culturals. Seguint Ortega y Gasset, Toutain contraposa la moral de perfecció a la moral d'identitat. En altres paraules, tots som estúpids si no ens esforcem per evitar-ho.